

בש"פ 4549/24 - מדינת ישראל נ' אלירן לוי

סדר דין פלילי - מעצרים

פלילי - חוק העונשין - עבירות המתה

בבית המשפט העליון

בש"פ 4549/24

בש"פ 4880/24

לפני:	כבוד השופט יחיאל כשר
המבקשת בבש"פ 4880/24 והמשיבה בבש"פ 4549/24:	מדינת ישראל
נגד	1. אלירן לוי 2. צלי טנצר
המשיבים בבש"פ 4880/24 והעוררים בבש"פ 4549/24:	ערר לפי סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 כ"ו בתמוז התשפ"ד (1.8.2024)
תאריך הישיבה: בשם המבקשת בבש"פ 4880/24 והמשיבה בבש"פ 4549/24:	עו"ד עינב יתח
בשם המשיב 1 בבש"פ 4880/24 והעורר 1 בבש"פ 4549/24:	עו"ד אסתר בר-ציון
בשם המשיב 2 בבש"פ 4880/24 והעורר 2 בבש"פ 4549/24:	

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט ע' מיכליס), במ"ת 3985-10-22, מיום 28.5.2024. בהחלטה נושא הערר נדחתה בקשה לעיון חוזר בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 8.2.2024, במסגרתה נדחתה בקשת העוררים לשחרורם לחלופת מעצר או להעברתם למעצר בפיקוח אלקטרוני.

רקע הדברים

1. ביום 3.10.2022 הוגש נגד העוררים כתב אישום המייחס להם עבירות חמורות ביותר, ובהן ניסיון רצח בצוותא חדא לפי סעיף 305 יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בצוותא חדא לפי סעיף 333 יחד עם סעיף 335(א)(1) ו-(2) וסעיף 29 לחוק העונשין; שיבוש מהלכי משפט בצוותא חדא לפי סעיף 244 יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; פציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 334 ו-335(א)(1) ו-(2) יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; התעללות בקטין לפי סעיף 368 רישא יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; ונשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

בתמצית, על פי עובדות כתב האישום, על רקע סכסוך בין העורר 1 לבין מר איציק גואטה (להלן: המתלונן), הנשוי לגרושתו של העורר 1, גמלה בליבם של העוררים כוונה להמית את המתלונן. במועד שבו היה ידוע לעוררים כי המתלונן מבלה בפארק המים בשפיים, המתינו העוררים בקרבת רכבו שחנה מחוץ לפארק המים, והמתינו לצאתו מפארק המים אל רכבו כשהם מצוידים באקדח טעון בתחמושת. לאחר שהמתלונן יצא עם שני ילדיו מפארק המים ונכנס לרכבו, עקבו אחריו העוררים ברכבם, וכאשר רכבם של העוררים ורכבו של המתלונן היו מקבילים זה לזה, הוציא העורר 1 את ידו מחלון הרכב כאשר הוא אוחז באקדח, וירה לעברו של המתלונן וילדיו שבעה כדורים לפחות.

כתוצאה מהירי נפגע המתלונן בחזה, בכתף, בירך ובאגן. כמו כן, כתוצאה מניפוץ אחת משמשות הרכב, אחד מילדיו נשרט ברגליו. בהמשך לכך, כאשר המתלונן יצא מרכבו מדמם על מנת להזעיק עזרה, רכבו המשיך להתדרדר, כאשר ילדיו עדיין נמצאו בתוכו, עד שהתנגש בעמוד בשולי הדרך ונעצר.

מיד לאחר שביצעו את הירי נמלטו העוררים מן המקום, והגיעו לביתו של העורר 2. לאחר מכן הורו

העוררים לאחיו של העורר 2 להעביר את אחד מכלי הרכב אתם הגיעו העוררים לפארק המים בשפיים (אשר נותר במקום לאחר הירי), למקום אחר, וכן לקחת את הרכב עמו נמלטו מהמקום לשטיפה. כל זאת, במטרה להעלים את הראיות כנגדם ולשבש הליכי משפט.

המתלונן הגיע לבית החולים עם "חזה אוויר", וטופל באמצעות הכנסת נקז לחזה. כמו כן, המתלונן אובחן עם שבר בעצם השכמה ושבר בצוואר עצם ירך שמאל, ונותר מאושפז בבית החולים למשך שמונה ימים.

למען שלמות התמונה יצוין כי לאחר הגשתו תוקן כתב האישום מספר פעמים, אך עיקרי הדברים המפורטים לעיל נותרו כפי שהם.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד העוררים הוגשה בקשה למעצר עד לתום ההליכים כנגדם. ביום 11.5.2023 התקיים דיון בבקשה, במסגרתו הסכים בא כוחו של העורר 1 למעצרו עד לתום ההליכים. באת כוחו של העורר 2 הסכימה לקיומן של ראיות לכאורה ולקיומה של עילת מעצר, אולם נוכח קיומה של מחלוקת בין הצדדים באשר לאפשרות להפנות את העורר 2 למעצר בפיקוח אלקטרוני, הורה בית המשפט על קבלת תסקיר בעניינו, תוך שהדגיש כי הדבר נעשה "הרבה לפני משורת הדין". ביום 25.6.2023 הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר 2, ובסיכומו ציין שירות המבחן כי הפרמטרים שנבדקו על ידו מצביעים על רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגותו האלימה של העורר 2, שחומרתה צפויה להיות ברמת פגיעה גבוהה גם היא. שירות המבחן בחן את חלופת המעצר שהוצעה וקבע כי בנסיבות אינו מוכן להמליץ עליה. על רקע זה, ולאחר ששמע את הערות בית המשפט המחוזי בדיון שנערך ביום 12.7.2023, נתן גם העורר 2 את הסכמתו למעצרו עד לתום ההליכים.

3. ביני לביני, ביום 6.6.2023 התקיימה ישיבת מענה בהליך העיקרי המתנהל כנגד העוררים, ונקבעו דיוני הוכחות לימים 15.11.2023, 28.11.2023 ו-26.12.2023. מאחר שבינתיים חלפו תשעה חודשים ממועד הגשת כתב האישום, ביום 3.8.2023 הוארך מעצרו של העורר ב-90 ימים, בהסכמתם, על ידי בית משפט זה (בש"פ 4628/23; השופט י' עמית).

4. ביום 23.8.2023 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי (השופט ע' קובו), במסגרתה נקבע כי בשל אילוצי יומן בית המשפט, דיון ההוכחות הקבוע ליום 16.12.2023 ידחה ליום 11.1.2024. משעה שבינתיים חלפו 90 ימי המעצר שנקבעו בהחלטת בית משפט זה מיום 3.8.2023, בהחלטתו מיום 8.10.2023 האריך בית משפט זה את מעצרו של העורר ב-90 ימים בשנית, וגם זאת בהסכמתם (בש"פ 7114/23; השופט י' עמית).

5. לאחר שפרצה מלחמת "חרבות ברזל", קבע בית המשפט המחוזי (השופט ע' קובו), כי דיון ההוכחות שנקבע ליום 15.11.2024, ידחה ליום 10.4.2024. כמו כן, ולבקשת בא כוח העוררים, דיון ההוכחות שנקבע ליום 29.11.2023, נדחה ליום 17.4.2024.

6. נוכח העובדה שבינתיים חלפו גם 90 ימים המעצר עליהם הורה בית משפט זה בהחלטתו מיום 8.10.2023, הגישה המשיבה בקשה נוספת להארכת מעצרם של העוררים. במסגרת הדיון בבקשה זו טענו באי כוחם של העוררים כי נוכח העיכובים שחלו בניהול ההליך העיקרי, השתנתה נקודת האיזון כך שיש מקום להורות על בחינת שחרור העוררים לחלופת מעצר. במענה השיבה המשיבה כי העיכובים שחלו בניהול התיק אינם רובצים לפתחה, וכי נוכח המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהעוררים אין טעם לבחון אפשרות לשחררם לחלופת מעצר. בסיכומו של דבר, ביום 27.12.2023 הורה בית משפט זה על הארכת מעצרם של העוררים ב-90 ימים נוספים (הארכה שלישית במספר), חרף התנגדותם לכך (בש"פ 9001/23; השופטת ר' רונן). בהחלטתו ציין בית המשפט זה כי:

"אכן, חלוף הזמן והצפי להתארכות ההליך עשוי בנסיבות מסוימות להצדיק בחינה חוזרת של אפשרות של הסתפקות בחלופת מעצר. אולם, במקרה דנן וחרף כל האמור לעיל, אינני סבורה כי נקודת האיזון השתנתה במידה המצדיקה בחינת אפשרות כזו. זאת לאור חומרת העבירות המיוחסות למשיבים; עברם הפלילי המכביד; והתסקיר השלילי שניתן לגבי המשיב 2 לפני כחצי שנה" (שם, בפסקה 4).

7. לאחר הדחיות המפורטות לעיל, ביום 11.1.2024 התקיים דיון ההוכחות הראשון בהליך העיקרי. במהלך דיון זה ביקשו באי כוחה של המשיבה לבטל את דיוני ההוכחות שנקבעו לתאריכים 10.4.2024 ו-17.4.2024, "נוכח העובדה שנקבעו בפתקית, מנובמבר נוכח המלחמה". על רקע זה, במסגרת הדיון הורה בית המשפט המחוזי (השופט ע' קובו), כי דיוני ההוכחות הנ"ל מבוטלים, ותחתם נקבעו דיוני הוכחות ליום 30.5.2024, ליום 6.6.2024 וליום 19.6.2024.

8. ביום 17.1.2024 הגישו העוררים בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעצורם מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים כנגדם. בבקשתם טענו העוררים, בעיקרו של דבר, כי העיכובים שחלו בניהול התיק העיקרי בעניינם מקורם בהתנהלות המשיבה; וכי חלוף הזמן מאז שהוגש כתב האישום בעניינם משנה את נקודת האיזון באופן המצדיק לשחרר את העוררים לחלופת מעצר או לחלופין להורות על השמתם באיזוק אלקטרוני. העוררים הוסיפו וטענו כי מאז שניתנה החלטת בית משפט זה אשר הורתה על הארכת מעצרם ביום 27.12.2023, נדחו מועדי ההוכחות שהיו קבועים בתיק, לבקשת המשיבה. לפיכך, כך נטען, אין מקום להניח כי בית משפט זה היה מאריך את מעצרם של העוררים, אילו היה מודע לדחיית מועדי הדיון הקבועים בהליך העיקרי המתנהל כנגדם.

9. ביום 8.2.3034 דחה בית המשפט המחוזי (השופט ע' מיכלס), את בקשת העוררים לעיון מחדש בהחלטה למעצרים עד לתום ההליכים. בהחלטתו, ציין בית המשפט המחוזי כי חלוף הזמן יכול לשמש נימוק לעיון חוזר בהחלטת המעצר, אולם משמדובר בכתב אישום המייחס לעוררים עבירות חמורות ביותר, אין מקום לשנות מההחלטה על מעצרים עד לתום ההליכים. אשר לדחיית מועדי דיוני ההוכחות, בית המשפט המחוזי הטעים כי הפער בין המועדים המקוריים למועדים הנדחים, אינו פער משמעותי אשר יש בו כדי לשנות את האיזון הכולל בעניין מעצרים של העוררים.

10. ביום 18.3.2024 הורה בית המשפט המחוזי בהליך העיקרי (השופט ע' קובו), פעם נוספת, על דחיית מועדי ההוכחות בתיק בשל אילוצי יומן בית המשפט, והדיון שנקבע ליום 6.6.2024 נדחה ליום 10.7.2024.

11. משבינתיים חלפו 90 ימים המעצר עליהם הורה בית משפט זה בהחלטתו מיום 27.12.2023, הגישה המשיבה בקשה נוספת להארכת מעצרים של המשיבים, ובקשה זו הונחה בפניי (בש"פ 2288/24). לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים בדיון שהתקיים בפניי ביום 25.3.2024, ניתנה החלטתי בה הוריתי כדלקמן:

"מטיעוני הצדדים בפניי היום עולה כי אין מחלוקת שדינה של הבקשה להתקבל.

יחד עם זאת, באת-כוח המשיב 1 עתרה למתן הזדמנות להביא בפני בית המשפט קמא הצעה לחלופת מעצר, ואילו באת-כוח המשיב 2 עתרה כי אורה מראש על חלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני שתנאיה יקבעו על ידי בית המשפט קמא.

כעולה מהאמור לעיל, דין הבקשה להתקבל.

המשיבים, או מי מהם, יוכלו להגיש, במועד לפי שיקול דעתם, בקשה לעיון חוזר בבית המשפט קמא, ובקשה כזו תידון לגופה.

בקשה כאמור תבחן לאור מסוכנותם הגבוהה של המשיבים, מחד, והתקדמותו הלא משביעת רצון של ההליך בעניינם, הן עד כה והן במבט לעתיד הנראה לעין, מאידך. אינני מוצא מקום להביע דעה, ולו ברמז, בדבר ההחלטה שיש ליתן בבקשה או בבקשות כאמור, לכשתוגשנה.

אשר על כן מעצרים של המשיבים יוארך ב-90 ימים החל מיום 28.3.2024 או עד למתן פסק-דין

בתפ"ח 3964-10-22 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקד".

12. ביום 11.4.2024 הגישו העוררים לבית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר בהחלטתו מיום 8.2.2024 (להלן: הבקשה השנייה לעיון חוזר). בבקשתם פירוטו העוררים על התארכות ההליכים בעניינם, וטענו כי: "לנוכח החלטת בית המשפט העליון [כאשר הכוונה היא להחלטת מיום 25.3.2024 - י' כ'], מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על שחרורם של המבקשים במתכונת של איזוק אלקטרוני או פיקוח אנושי".

13. ביום 28.5.2024 דחה בית המשפט המחוזי (השופט ע' מיכלס), את הבקשה השנייה לעיון חוזר שהגישו העוררים. בית המשפט המחוזי ציין כי חרף קצב ההתקדמות האיטי של ההליך העיקרי המתנהל כנגד העוררים, אין בכך כדי לשנות את נקודת האיזון בעניין מעצרם. בית המשפט המחוזי הטעים כי לעוררים מיוחסות בכתבי האישום עבירות חמורות ביותר המלמדות על מידת המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהם, וזאת לצד עבר פלילי מכביד ומשמעותי המלמד אף הוא על מסוכנותם הגבוהה של העוררים. לצד זאת, העוררים מואשמים בעבירות נוספות המקימות חשש ממשי לשיבוש הליכי משפט. על כן, כך קבע בית המשפט המחוזי, באיזון הכולל של הדברים, אין בדחיית דיוני ההוכחות בהליך העיקרי המתנהל כנגדם, כדי להצדיק את שחרורם לחלופת מעצר או להשמתם במעצר בפיקוח אלקטרוני.

על החלטה זו הוגש הערר שבפניי.

טענות העוררים

14. בעררם טוענים העוררים כי שגה בית המשפט המחוזי עת שדחה את בקשתם השנייה לעיון חוזר. טענתם העיקרית של העוררים הינה כי חלוף הזמן מאז שהוגש כתב האישום כנגדם, די בו, כשלעצמו, כדי לשנות את נקודת האיזון בשאלת מעצרם עד לתום ההליכים ולהצדיק את שחרורם לחלופת מעצר או את השמתם במעצר בפיקוח אלקטרוני. זאת בפרט, כך טוענים העוררים, בהינתן שהעוכבים בניהול ההליך העיקרי כנגדם הינו פועל יוצא של התנהלות המשיבה. העוררים מוסיפים וטוענים כי אין עסקינן באחד מאותם תיקים מורכבים אשר ניהולם מצריך, מעצם טיבו, פרק זמן ממושך; אלא בתיק פשוט יחסית, שניתן לבררו במהירות. על כן, כך נטען, יש מקום להורות על שחרור העוררים לחלופת מעצר או על השמתם במעצר בפיקוח אלקטרוני, גם כדי להעביר למשיבה מסר כי היא איננה יכולה לעכב את ניהול ההליך העיקרי מבלי להתחשב בפגיעה שנגרמת בשל כך לעוררים הנותרים במעצר.

הדין בערר

15. ביום 1.8.2024 התקיים בפניי דיון בערר דן ובבקשה (חמישית במספר) שהוגשה מטעם המשיבה להארכת מעצרם של העוררים. בדיון זה שבו באי כוחם של העוררים על טיעוניהם שבכתב, כמפורט לעיל. מנגד, באת כוח המשיבה טענה כי דין הערר להידחות. באת כוח המשיבה הטעימה כי אף שעד כה חלו עיכובים משמעותיים בניהול ההליך, בתקופה האחרונה קצב ההתקדמות האיץ. בתוך כך, פורט כי בינתיים התקיימו ארבעה מועדי ההוכחות (בימים 11.1.2024, 19.6.2024, 3.7.2024 ו-10.7.2024), וכן התקיימה ישיבת גישור. כמו כן, צוין כי נקבעו ימי הוכחות נוספים לימים 10.9.2024 ו-4.12.2024. על רקע זה טענה באת כוח המדינה, כי בשים לב להתקדמות הצפויה של ההליך מחד גיסא, אל מול המסוכנות הנשקפת מהעוררים מאידך גיסא, אין מקום לשחרור העוררים לחלופת מעצר או להשמתם במעצר בפיקוח אלקטרוני.

16. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים בעל פה, הצעתי לצדדים כי הבקשה החמישית להארכת מעצרם של העוררים תתקבל בהסכמתם; אך כי עררם ידחה, באופן שאינו מונע מהם להגיש לבית המשפט המחוזי בקשה נוספת לעיון חוזר. לאחר ששקלו בדבר הודיעו הצדדים כי הם מסכימים להחלטתי. בהתאם, ניתנה החלטתי בבש"פ 4880/24, במסגרתה הוריתי על הארכת מעצרם של העוררים ב-90 ימים נוספים, שייספרו החל מיום 26.6.2024 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 3964-10-22 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

להלן אפרט את נימוקיי לעניין דחיית הערר דן.

דיון והכרעה

17. את טענתם של העוררים לפיה היה על בית המשפט המחוזי לקבל את בקשתם השנייה לעיון חוזר, ולהורות על שחרורם לחלופת מעצר או על השמתם במעצר בפיקוח אלקטרוני, מבססים הם על החלטתי מיום 25.3.2024. ברם, סבורני כי העוררים שוגים בהבנת החלטתי האמורה.

18. כידוע, להימשכות ההליכים עשויה להיות השפעה על נקודת האיזון שבין המסוכנות הנשקפת מהנאשם, החשש מפני הימלטותו מן הדין והחשש משיבוש הליכי משפט על ידו, מחד גיסא; אל מול עוצמת הפגיעה בחירות הנאשם, המתעצמת ככל שמצוי הוא במעצר בלא שהוכרע דינו, בעודו נתון בחזקת חף מפשע. אולם, כפי שנקבע בפסיקה לא פעם, הימשכות ההליכים, כשלעצמה, אין בה כדי להצדיק את שחרור הנאשם ממעצר מאחורי סורג ובריא (ראו, מיני רבים: בש"פ 4583/24 מדינת ישראל נ' זגורי, פסקה 9 (21.7.2024) (להלן: עניין זגורי); בש"פ 85/21 מדינת ישראל נ' מחאג'נה,

פסקה 10 (19.1.2021); בש"פ 1087/18 מדינת ישראל נ' פוגל, פסקה 20 (1.3.2018).

הנה כי כן, אף אם חלף זמן ניכר ממועד הגשת כתב האישום, שומה על בית המשפט להציב אל מול הפגיעה בחירותו של הנאשם, את הסכנה הנשקפת לציבור משחרורו לחלופת מעצר, ואת הסיכון כי שחרורו יאפשר לו לשבש הליכי משפט או להימלט מהדין.

19. עם זאת, כפי שהטעמתי בעניין זגורי, אף כאשר עסקין בנאשמים המואשמים בעבירות חמורות ביותר, אשר נשקפת מהם מסוכנות ברמה גבוהה, הימשכות ההליכים עשויה להצדיק בחינתן של חלופות מאצר שיש בהן כדי להפחית את המסוכנות הנשקפת מהנאשמים, אף אם הסיכוי לכך הינו נמוך (שם, בפסקה 10). ויודגש, מדובר בבחינתן של חלופות מעצר, להבדיל מהחלטה מראש לקבלן.

רעיון זה הוא שעמד מאחורי החלטתי מיום 25.3.2024. בהחלטה זו קבעתי כי העוררים "יוכלו להגיש במועד לפי שיקול דעתם, בקשה לעיון חוזר בבית המשפט קמא, ובקשה כזו תידון לגופה", והוספתי וצינתי כי: "בקשה כאמור תבחן לאור מסוכנותם הגבוהה של המשיבים, מחד, והתקדמותו הלא משביעת רצון של ההליך בעניינם, הן עד כה והן במבט לעתיד הנראה לעין, מאידך", תוך שעמדתי על כך שאינני מביע עמדה כיצד על בית המשפט המחוזי להכריע בבקשה כאמור, לכשתוגש.

20. על מנת שבית המשפט המחוזי יכול היה לדון בבקשה כאמור לגופה, היה על העוררים להגיש בקשה המפרטת כיצד, אם בכלל, ניתן להפחית את הסיכון הנשקף משחרורם ממעצר מאחורי סורג וברית. אולם, כפורט לעיל, בבקשה שהגישו לא הציגו העוררים בפני בית המשפט המחוזי כל חלופה שיש בה כדי לצמצם את הסיכון הנשקף משחרורם ממעצר מאחורי סורג וברית, אלא אך טענו כי הימשכות ההליכים, כשלעצמה, מצדיקה את שחרורם לחלופת מעצר או את השמתם במעצר בפיקוח אלקטרוני. משזו הייתה מהות של הבקשה שהוגשה, בדין דחה אותה בית המשפט קמא והחלטתו אינה עומדת בניגוד להחלטתי מיום 25.3.2024.

גם בטיעוניהם בפני לא ניסו העוררים להציג חלופת מעצר שיש בה, לפי השקפתם, כדי להתמודד עם המסוכנות הגבוהה העולה מנסיבות העבירה, עברם הפלילי והתסקיר המתייחס לעורר 2.

אשר על כן, מהנימוקים המפורטים לעיל, דין הערר להידחות.

עם זאת, ככל שהעוררים סבורים כי יש בידיהם להגיש בקשה מתאימה לעיון חוזר בהחלטה שלא לשחררם ממעצר מאחורי סורג וברית, שמורה בפניהם האפשרות להגישה לבית המשפט המחוזי; וחזקה על בית המשפט המחוזי כי ידון בבקשה כזו לגופה, כאמור בהחלטתי מיום 25.3.2024.

ולמען הסרת כל ספק: אין לראות גם בהחלטתי זו כמביעה דעה ולו ברמז לגבי תוכן ההחלטה שראוי שבית המשפט קמא יקבל אם וכאשר תוגש על ידי העוררים בקשה כאמור לעיל. במיוחד אין לראות בהחלטתי זו כמסתייגת מהאמור בהחלטתו האחרונה של בית המשפט קמא לעניין מסוכנותם של העוררים.

21. סיכומי של דבר: הערר נדחה בזאת.

ניתנה היום, א' אב תשפ"ד (05 אוגוסט 2024).

**יחיאל כשר,
שופט**